

Hoe gaat het toch met...

Erik Voorma, oud-bestuurslid van In Duplo, mr.drs.-student, executive bestuurslid van Ex-Duplo en mens

Als nog studerend lid van Ex Duplo verkeer ik in een merkwaardige situatie. Rustig typend aan een scriptie of een artikeltje voor dit mooie blad hoor ik om me heen het geroezemoes van een andere wereld, de wereld der starters en sollicitanten. U, lezer, zal deze positie als het goed is nog een aantal jaren bespaard blijven. Bij mij begint vooralsnog een huiveringwekkende gedachte op te borrelen dat ik de wereld zoals ik hem nu ken binnenkort drastisch zal veranderen.

De inleverdatum van mijn scriptie komt dichtbij en ik zie recruitmentbureau's als gieren steeds lager rondcirkelen. Duidelijke tekenen van een onbezorgd studentenbestaan in het laatste stadium. Maar die eindigt niet vandaag. Daarom wil ik hier een betoog houden voor de edele kunst van het soggen, u kent het wel, er is zelfs een wikipedia-pagina over. Mijn favoriete species van het genus soggen is toch wel het ouderwetse nietsdoen.

Luiheid opgevat als tijdverspilling is een schadelijke denkbeeld, dat verspreid wordt door van spiritualiteit gespeende vijanden. Het feit dat luiheid enorm productief kan zijn wordt verdrongen. Musici worden als lijntrekkers gekenschetst, schrijvers zijn ondankbare egoïsten, en kunstenaars zijn net zo gevaarlijk. Robert Louis Stevenson geeft als volgt uiting aan de paradox: 'Luiheid betekent in geen geval niets doen, maar juist veel doen van wat in de dogmatische voorschriften van de heersende klasse niet voorkomt.' Creatieve individuen hebben lange periodes nodig van apathie, indolentie en staren naar het plafond om hun ideeën te ontwikkelen.

Grootsheid en laat opstaan zijn van nature bedgenoten. De onafhankelijke geest, het individu dat weigert een slaaf van zijn werk, van geld en ambitie te worden, staat laat op. De grote dichter van het rondlummelen, Walt Whitman, arriveerde in zijn jeugd om ongeveer half twaalf op het kantoor van de krant waar hij werkte en vertrok om half een voor een lunch van twee uur. Na de lunch werkte hij nog een uur en dan was het tijd om de stad in te gaan. Dat is toch andere koek dan wat ik van bevriende advocaten, accountants en consultants hoor.

René Descartes was verslaafd aan nietsdoen. Nietsdoen vormt het hart van zijn filosofie. Toen hij jong was en van de jezuïeten les kreeg, lukte het hem niet 's ochtends vroeg op te staan. Er werden emmers koud water over hem heen gegooid, maar dan draaide hij zich om en viel weer in slaap. Later werd hem, wegens zijn overduidelijk genialiteit, het speciale privilege verleent laat op te staan. Dit was zijn modus operandi, omdat hij natuurlijk nadacht terwijl hij in bed lag – hij loste mathematische vraagstukken op. Iemand die zo inactief was moest wel tot de conclusie komen dat de geest en het lichaam twee verschillende entiteiten zijn. Luiheid leverde het cartesische dualisme op, en het leidde zeker ook tot Descartes' andere beroemde idee. Voor hem waren in bed liggen en denken de essentie van het menselijke bestaan: Cogito ergo sum, of in andere woorden: ik lig in bed na te denken, dus ik ben een menselijk wezen.

John Lennon behoort tot de grote nietsnutten van de moderne tijd. Hij belichaamt de paradox van de productieve nietsnut; hij leefde zijn leven volgens zijn eigen regels, hij gaf zich over aan indolentie maar deze luiheid leverde geweldige nummers op. Titels als 'I'm only sleeping', 'I'm so tired' en later 'Watching the wheels' geven aan dat Lennon de verdienste van werk op zich niet inzag, en in feite de luiheid ophemelde. Zoals bekend lagen Lennon en

Yoko Ono in 1969 in een geweldige aanval van heldhaftige luiheid een week in bed, en deden in het kader van de wereldvrede in het geheel niets. Hun optreden had echter een enorme invloed. Het veranderde, zoals alle kunst zou moeten doen, de ideeën van miljoenen mensen. Lennons nummers en stunts vervullen op een bewonderenswaardige wijze Oscar Wildes opvatting over het doel van kunst: ‘...wat kunst tracht te verstoren is de monotonie van het toonbeeld, de slavernij van de traditie, de tirannie van de gewoonten en de reductie van de mens naar het niveau van de machine’.

Soggen is een opstandige activiteit gericht tegen de saaie levensfilosofie waarmee we op college en het werk geïndoctrineerd worden: het idee van nu lijden, straks het plezier. Deze manier van denken is een vloek voor mijn soort studenten. De ware student kan niet wachten tot morgen. Hij gelooft dat de opschorting van genot in dienst van een verbeelde, standvastige toekomst een burgerlijke mythe is. Derhalve kiest hij ervoor de dag te plukken en zijn snor te drukken. Soggen is een uitdrukking van de individuele wil gericht tegen de onderdrukkende machine. Soggen betekent leven voor het moment, vrijheid. Het is zowel een lange neus maken naar de autoriteit, als een genot op zich.

Lanterfantten, niksen of beuzelen op gesanctioneerde tijden, zoals tijdens de weekends, pauzes of in de vakantie is prima, maar nog beter is het als jij niet werkt terwijl de anderen zwoegen. Het is niet leuk om je op een zaterdag tussen de frisbee gooierende horde in het park te voegen. De nietsnut wil met de frisbee gooien wanneer de horde lijdt. Onder die omstandigheden wordt het gooien met een frisbee ontelbaar malen leuker.

Uiteraard moet er af en toe wel iets nuttigs gedaan worden, gelukkig kan een groot deel worden opgevangen met de kunst van het delegeren. Een dergelijke vorm wordt in *De avonturen van Tom Sawyer* van Mark Twain geschetst (nog een luie schrijver die in bed werkte). Tante Polly vraagt aan Tom Sawyer een hek wit te verven. Tom Sawyer weet zijn vrienden ervan te overtuigen dat het verven geen werk is, maar dat je dat voor je plezier doet, en niet alleen lukt het hem het hek zonder enige inspanning van zijn kant geschilderd te krijgen, hij krijgt ook nog geld van zijn vrienden omdat ze mee mogen schilderen. Als de klus geklaard is keert hij naar huis met een bonus aan kostbaarheden in zijn zakken, waaronder kikkervisjes, een poesje, voetzoekers, een tinnen soldaatje en een bronzen deurknop.

Ik hoop dat u, wanneer u op een terrasje in de Oude Haven zit, onthoudt dat het zo slecht niet is om zo nu en dan de Sirverslagen en scripties te laten liggen voor wat ze zijn en dat u nog eens denkt aan de wijsheid van de Britse schrijver Evelyn Waugh: ‘Het merendeel van de wereldproblemen lijkt van mensen te komen die het te druk hebben. Als politici en wetenschappers eens wat luier zouden zijn, dan waren we allemaal zo veel gelukkiger.’

Erik Voorma